

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 586/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Füzérom, M. R. Štefánika 1256/22, Trebišov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 12 Er 2145/2001-415 zo 7. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom

██████████, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 Er 2145/2001-415, EX 222/01 zo 7. apríla 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že „[o]kresný súd Michalovce uznesením zo dňa 07. 04. 2015 č. k. 12 Er/2145/2001-415, EX 222/01 nevyhovel... návrhu na odklad exekúcie (podaný sťažovateľom 25. februára 2015, pozn.).

Uznesenie odôvodnil tým, že som neuviedol bližšie dôvody na zastavenie exekúcie t.j. dôvod som nekonkretizoval, pričom som uvádzal, že možno očakávať zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b Exekučného poriadku, ale ten dôvod spadá pod § 57 ods. 1, písm. f Exekučného poriadku. Pretože nebol jasne vymedzený dôvod, pre ktorý možno očakávať zastavenie exekúcie návrhu na odklad exekúcie nevyhovel. Druhým dôvodom nevyhovenia návrhu na odklad exekúcie podľa názoru súdu je ten, že dovolací dôvod v mojom dovolaní v zmysle § 237 ods. f OSP neobstojí.“

Zo sťažnosti tiež vyplýva, že vydaniu napadnutého uznesenia predchádzalo rozhodovanie o návrhoch sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Sám sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že „V návrhu som uviedol, že Krajský súd Košice uznesením zo dňa 11. 09. 2014 pod sp. zn. 14 CoE 1213/2014 potvrdil uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 18. 03. 2014 pod sp. zn. 12 Er/2145/2001, ktorým boli moje návrhy na zastavenie exekúcie zamietnuté.

Proti uzneseniu KS Košice zo dňa 11. 09. 2014 pod sp. zn. 14 CoE/213/2014 som podal na OS Michalovce dňa 03. 11. 2014 dovolanie, ktorým som navrhol, aby Najvyšší súd SR Bratislava napadnuté uznesenie zrušil.“

Sťažovateľ s napadnutým uznesením nesúhlasí a prezentuje názor, že jeho záležitosť nebola prerokovaná spravodlivo.

Sťažovateľ namieta, že „[o] tom, či je daný dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f OSP rozhoduje Najvyšší súd SR Bratislava a nie žalovaný. Žalovaný nemá v právomoci a v príslušnosti v rámci svojej kompetencie ako prvostupňový súd predbežne vo svojom rozhodnutí vyjadrovať právny názor, že nie je daný dovolací dôvod a z toho dôvodu mu vyplýva právo nevyhovieť odkladu exekúcie. Táto právomoc a príslušnosť prislúcha len NS SR Bratislava.“.

Sťažovateľ uvádza, že „zdôvodnenie napadnutého uznesenia je neprípustné, nepreskúmateľné a arbitrárne“.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že okresný súd porušil jeho „právo na súdnu ochranu a preto porušil moje základné práva uvedené v tejto sťažnosti“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1./ Základné právo občana [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 07. 04. 2015 č. k. 12 Er/2145/2001-415, EX 222/01 bolo porušené.

2./ Zrušuje uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 07. 04. 2015 č. k. 12 Er/2145/2001-415, EX 222/01 v celom rozsahu a vec vracia Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie.

3./ Okresný súd Michalovce je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 355,73,- € do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa zriadeného v [REDAKOVANÉ] č. účtu: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre uvádza, že je orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vychádzajúc z uvedeného, úlohou ústavného súdu je posúdiť, či okresný súd v napadnutom uznesení reagoval na podstatnú argumentáciu sťažovateľa uvedenú v návrhu na odklad exekúcie z 25. februára 2015 (ďalej len „návrh na odklad exekúcie“) spôsobom, ktorý je ústavne udržateľný.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá

formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Sťažovateľ v návrhu na odklad exekúcie poukazoval na rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 12 Er 2145/2001 z 18. marca 2014 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“) o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 CoE 213/2014 z 11. septembra 2014, ktorým bolo rozhodnutie okresného súdu potvrdené (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“). Svoj návrh na odklad exekúcie sťažovateľ odôvodnil výlučne s poukazom na jeho dovolanie, ktoré 3. novembra 2014 proti rozhodnutiu krajského súdu podal z dôvodu podľa § 237 ods. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), tvrdiac, že mu postupom krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v čase predbežného prerokovania sťažnosti ešte nerozhodol.

Sťažovateľ v návrhu na odklad exekúcie uviedol, že *„podaným dovolaním som preukázal, že prebieha konanie, ktorého výsledok bude mať podstatný vplyv na možný priebeh exekúcie. Ide o podanie mimoriadneho opravného prostriedku a možno dôvodne predpokladať, že exekúcia bude zastavená.“*, a navrhol, aby okresný súd do právoplatného rozhodnutia najvyššieho súdu o jeho dovolaní povolil odklad exekúcie.

Okresný súd napadnuté uznesenie v podstatnej časti odôvodnil takto:

„Súd preskúmal predložený návrh povinného na odklad exekúcie a dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. 9. 2014 sp. zn. 14 CoE/213 2014. Povinný ho zdôvodňuje tým, že došlo k vade v § 237 ods. f) OSP, nakoľko sa mu postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom. Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považuje aj za nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Podľa jeho názoru súd sa nevyporiadal so všetkými jeho odvolacími námietkami a preto je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čím došlo k porušeniu jeho základného práva ako účastníka konania na spravodlivý proces.“

V prvom rade exekučný súd uvádza, že návrh na vykonanie exekúcie bol oprávneným doručený súdному exekútorovi dňa 7. 6. 2001. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo

vydané dňa 28. 6. 2001. O podaných návrhoch účastníkov konania rozhodoval Krajský súd v Košiciach i Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Povinný vo svojom návrhu udáva, že v zmysle § 57 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku možno očakávať zastavenie exekúcie. Bližšie dôvod na zastavenie exekúcie nekonkretizuje. Zrejme má na mysli neúčinnosť exekučného titulu vplyvom dobrovoľného plnenia povinným. Ten však spadá pod dôvod zastavenia pod písm. f) § 57 ods. 1 Exekučného poriadku.

Nielen absencia jasne vymedzených dôvodov, pre ktoré možno očakávať zastavenie exekúcie, ale i tá skutočnosť, že dovolací dôvod podľa názoru súdu neobstojí, majú za následok, že návrhu na odklad exekúcie nebolo vyhovené.“

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ podaním dovolania sám uznal, že má na ochranu svojich práv k dispozícii právny prostriedok v systéme všeobecných súdov, keďže podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 14 CoE 213/2014 z 11. septembra 2014 z dôvodu obsiahnutého v § 237 ods. f) OSP, pričom sám vo svojej sťažnosti uvádza, že podľa § 56 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku na návrh fyzickej osoby ako povinného a aj bez návrhu súd môže povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (toto ustanovenie sa vzťahuje aj na najvyšší súd, kde prebieha dovolacie konanie).

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje inštitucionálny mechanizmus, ktorého uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci,

ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

Ústavný súd aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu,

odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že napadnuté uznesenie považuje za „*neprípustné, nepreskúmateľné a arbitrárne*“, z jeho sťažnosti však nemožno zistiť, na ktorú podstatnú argumentáciu nedostal v napadnutom uznesení zo strany okresného súdu dostatočnú odpoveď. Z argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v sťažnosti vyplýva, že s napadnutým uznesením nesúhlasí, pričom prezentuje vlastný právny názor na aplikované právne normy, odlišný od právneho názoru okresného súdu. Čo sa týka napadnutého uznesenia okresného súdu, treba považovať za rozhodujúce, že okresný súd nepostupoval svojvoľne, rešpektoval zmysel a účel relevantných ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov upravujúcich odklad exekúcie. Skutočnosti týkajúce sa napadnutého uznesenia vytýkané sťažovateľom v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom sú podľa názoru ústavného súdu korektne a primerane odôvodnené a nie sú arbitrárne. Ústavný súd zastáva preto názor, že napadnuté uznesenie okresného súdu je ústavne akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že argumentácia sťažovateľa je vedená len v rovine polemiky s právnymi názormi okresného súdu a je výlučne výrazom jeho odlišného hodnotenia, do posúdenia ktorého ústavný súd nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Vzhľadom na absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika s právnymi závermi okresného súdu, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) sťažovateľ nepreukázal takú príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením v sťažnosti označených práv a napadnutým uznesením okresného súdu, reálnosť ktorého by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí

sťažnosti na ďalšie konanie, a preto je sťažnosť sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu aj zjavne neopodstatnená a spĺňa podmienky na odmietnutie z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016